

**ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРИВАЊУ
ПРОГРАМА РАДА
ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ
ЗА 2020. ГОДИНУ**

Београд, јануар 2020. године

Садржај

УВОДНА РЕЧ	4
1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ДЕЛАТНОСТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	5
1.1. Организација и органи Фонда за иновациону делатност.....	6
1.2. Полазне основе које се односе на остваривање Програма рада за 2020. годину.....	8
2. ПРОГРАМИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	9
2.1. Програм раног развоја	13
2.2. Програм суфинансирања иновација.....	16
2.3. Програм сарадње науке и привреде	19
2.4. Иновациони ваучери.....	22
2.5. Програм трансфера технологије.....	24
2.6. Програм акцелерације предузећа	26
2.7. Јавни позив за сузбијање ефеката изазваних пандемијом <i>Covid-19</i>	27
3. МЕЂУНАРОДНЕ И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	28
4. ПРОЈЕКТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	31
5. ПРАВНО-ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ ПОСЛОВАЊЕ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ	34
5.1. Финансијски аспект пословања	34
5.2. Набавке	35
5.3. Правни аспект пословања Фонда	36

Акроними

<i>ENIF</i>	Фонд за иновативна предузећа (<i>Enterprise Innovation Fund</i>)
ЕУ	Европска унија
ИПА	Инструменти за претприступну помоћ Европске уније
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МСП	Мала и средња предузећа
НИО	Научноистраживачка организација
РС	Република Србија
<i>TAFTIE</i>	Европска мрежа иновационих агенција (<i>European Network of Innovation Agencies</i>)
Фонд	Фонд за иновациону делатност
<i>CFCU</i>	Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније у Министарству финансија

Називи пројеката и програма на српском и енглеском језику

Српски назив

Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања

Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима

Пројекат акцелерације иновација и постицање раста предузетништва у Србији

Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа

Програм раног развоја

Програм суфинансирања иновација

Програм сарадње науке и привреде

Програм трансфера технологије

Доказ концепта

Иновациони ваучери

Паметни почетак

Енглески назив

Serbia Competitiveness and Jobs Project

New Products and Services Developed through Research Commercialization in the SMEs

Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship

Increased innovation capacity and technological readiness of SMEs

Mini Grants Program

Matching Grants Program

Collaborative Grant Scheme Program

Technology Transfer Program

Proof of Concept

Innovation Vouchers Scheme

Smart Start

УВОДНА РЕЧ

Иако је пандемија изазвана корона вирусом итекако утицала на динамику реализације планираних активности, уз свесрдну подршку партнера, 2020. година је за Фонд била итекако успешна. Само у 2020. години одобрено је 13,02 милиона евра и то 10,3 милиона евра за 70 иновативних пројекта, 0,47 милиона евра за *Covid-19* позив и 0,5 милиона евра за 118 иновационих ваучера, као и 1,7 милиона евра за доказ концепта. Износ одобрен у 2020. години представља 35% укупно одобрених средстава од стране Фонда (у периоду од 2011. до краја 2020. године Фонд је одобрио укупно 37,18 милион евра).

Услед насталих околности проузрокованих епидемиолошком ситуацијом, план да покренемо још један програм у 2020. години је одложен за 2021. годину. С друге стране, услед поменутог пандемије, а у циљу подршке решењима која могу да допринесу смањењу негативних ефеката, Фонд је у 2020. години реализовао *ad hoc* позив за сузбијање ефеката изазваних пандемијом *Covid-19*.

Наша мисија је да оснажимо иновативна предузећа и да јачамо везе између истраживања и развоја са једне и пословног сектора са друге стране. Влада Републике Србије и Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Европска Унија и Светска банка наш су ослонац у остваривању мисије. Улагање у иновације је улагање у нашу будућност.

Захваљујемо се свима на подршци и сарадњи на важном заједничком доприносу изградњи и јачању иновативног предузетништва у Србији.

др Иван Ракоњац

директор
Фонд за иновациону делатност

1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ДЕЛАТНОСТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

Фонд за иновациону делатност Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) основан је Законом о иновационој делатности („Службени гласник РС“, бр. 110/05, 18/10 и 55/13) и уписан код Агенције за привредне регистре под матичним бројем 20154691, ПИБ 104403200 – решење о регистрацији БД 11735 од 26. априла 2006. године, док је оперативно почео са радом 2011. године.

Фонд је државна организација специјализована за пружање подршке иновационој делатности и управљање финансијским средствима за подстицање иновација, којој је тај мандат дат Законом. У складу са наведеним, Фонд обавља послове у вези са припремом и реализацијом програма за финансирање иновационе делатности, а нарочито:

- стручне и друге послове у вези са прибављањем средстава Фонда, управљањем тим средствима и њиховим коришћењем;
- посредовање у вези са финансирањем иновационе делатности из средстава међународних организација, финансијских институција и тела, као и домаћих и страних правних и физичких лица, нарочито у областима науке и технологије које стратешки документи утврде као приоритетне;
- вођење базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области иновационе делатности које Фонд финансира, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихову реализацију;
- подстицање, успостављање и остваривање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања иновационе делатности, у складу са иновационом политиком и другим стратешким плановима и програмима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене Законом о иновационој делатности.

Фонд има за циљ да унапређује везе између науке, технологије и привреде и доприноси подстицању развоја иновативног предузетништва и то тако што:

- подржава техно предузетништво, посебно у раној фази развоја;
- повезује научно-истраживачке организације и приватна предузећа ради развоја и комерцијализације иновација;
- новим производима, технологијама и услугама омогућава излазак на тржиште;
- утемељује дугорочну институционалну подршку државе иновативном предузетништву у сарадњи са међународним финансијским институцијама, организацијама, донаторима и приватним сектором.

Фонд континуирано остварује своју законом дефинисану делатност и спроводи активности дефинисане програмом рада на основу принципа постављених у кључним националним стратешким документима, пре свега у Стратегији научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2016. до 2020. године – Истраживање за иновације. Осим поменуте, улога Фонда препозната је и у следећим стратешким документима:

- Стратегија за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности за период од 2015. до 2020. године (са пратећим акционим планом) – као институционална подршка МСП сектору, посебно као подршка финансирања

сектора малих и средњих предузећа и то у области подршке иновативним предузећима;

- Стратегија интелектуалне својине за период од 2018. до 2022. године - као један од институција у пружању значајне подршке кроз различите програме финансирања иновација и подршку за заштиту права интелектуалне својине у иностранству ради стварања предуслова за успешнију комерцијализацију на страним тржиштима;
- Стратегија индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 - улога Фонда је виђена у остваривању првог посебног циља, односно „унапређена дигитализација пословних модела индустријске производње а кроз повећање доступности финансијских инструмената за дигитализацију и иновације у индустрији“;
- Стратегија паметне специјализације у Републици Србији за период од 2020. до 2027. године - Фонд је виђен у давању доприноса за „јачање привреде кроз истраживање и развој и сарадњу међу учесницима четвороструког феликса“ и то на начин да ће приликом одобравања средстава водити рачуна о томе да најмање 50% подржаних предузећа послује у једној од четири приоритетне области.

У свом раду Фонд примењује међународно признате стандарде добре праксе, уз вођење рачуна о безбедности и здрављу на раду, као и заштити животне средине.

Седиште Фонда је у Немањиној улици бр. 22-26, Београд, док се адреса обављања делатности Фонда налази у улици Вељка Дугошевића бр. 54, Београд, у Научно-технолошком парку „Београд“, чије пословне просторије Фонд и у 2020. години некомерцијално користио у складу са Закључком Владе РС 05 број: 022-3124/2015 од 26. марта 2015. године.

1.1. Организација и органи Фонда за иновациону делатност

Република Србија, односно Влада Републике Србије врши управљачку и контролну функцију преко својих представника именованих у Управном и Надзорном одбору Фонда. У складу са чланом 45. Закона о иновационој делатности, чланове Управног и Надзорног одбора Фонда именује и разрешава Влада Републике Србије, док су овлашћења Управног и Надзорног одбора утврђена у Статуту Фонда за иновациону делатност. Фондом управља Директор. Управни одбор и Директор одговорни су за уредно пословање Фонда у складу са законом, док Надзорни одбор врши надзор над радом Фонда.

Управни одбор има пет чланова. Председник и чланови садашњег сазива овог органа Фонда именовани су Решењима Владе РС и то 24 број: 119-671/2017 од 31. јануара 2017. године и 24 број 119-678/2019 од 24. јануара 2019. године:

- Председник Управног одбора: Дејан Илић, доктор физичке хемије;
- Остали чланови Управног одбора:
 - Јелена Грубачић, саветник у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре;
 - Вишња Кузмановић (девојачко Калајџић), самостални сарадник, Јавно предузеће „Пошта Србије“;
 - Бранка Сариф, помоћник директора Пореске управе;
 - Милена Костадиновић, оперативни менаџер у Фонду за иновациону делатност.

Управни одбор Фонда је током 2020. године одржао шест седница.

Надзорни одбор има три члана. Председник и чланови садашњег сазива овог органа Фонда именовани су Решењем Владе РС 24 број: 119-672/2017 од 31. јануара 2017. године:

- Председник Надзорног одбора: Саша Дулић, помоћник директора Сектора за информационе и комуникационе технологије Пореске управе;
- Остали чланови Надзорног одбора:
 - Николета Илић, професор руског језика, Основна школа „20. октобар”, Београд;
 - Александра Бенковић, запослена у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

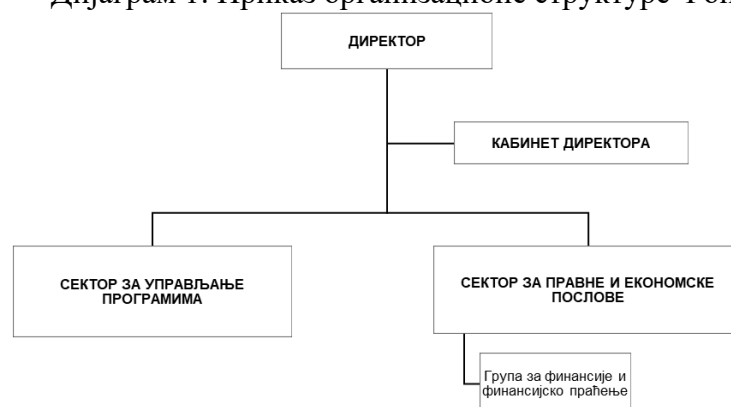
Надзорни одбор Фонда је у 2020. години одржао две седнице.

Експертска комисија Фонда образована је у поступку примене законског принципа објективности, одговорности и међународно признатих стандарда добре праксе, у поступку прописаном Статутом Фонда и Актом о процедурама за избор независних међународних стручних консултаната за поступке реализације програма финансирања Фонда број 138-01 од 31. марта 2017. године. Састав и начин рада Експертске комисије регулисан је Правилником о саставу и начину рада експертске комисије који је усвојен одлуком директора Фонда дана 21. августа 2017. године, а на који је Управни одбор дао сагласност дана 24. августа 2017. године. Експертске комисије су образоване на основу транспарентно спроведеног компететивног поступка, уз примену принципа јавности, једнакости и конкурентности. Експертске комисије броје по пет чланова.

Оперативни капацитет Фонда

Структура запослених у Фонду уређена је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду број 872 од 1.06.2020. године и другим актима Фонда донетим у складу са тим правилником како би се основна делатности Фонда остварила у пуном капацитету.

Дијаграм 1: Приказ организационе структуре Фонда

Како би се унапредио оперативни капацитет Фонда, послодавац је у 2020. години омогућио стручно усавршавање запослених у складу са законом, потребама процеса рада, могућностима и расположивости средстава одређених за ове намене Програмом рада Фонда и Финансијским планом Фонда за 2020. годину. Запослени су се обавезали да сва стечена знања и искуства користе у даљем раду у Фонду, те да их адекватно примењују у циљу унапређења квалитета обављања послова, као и доприноса побољшању општег квалитета делатности Фонда.

1.2. Полазне основе које се односе на остваривање Програма рада за 2020. годину

Активности Фонда у 2020. години биле су примарно усмерене на обезбеђивање адекватне и благовремене имплементације успостављених као и нових програма, спровођење ефикасне и конкурентне шеме финансирања и наставак започетих међународних и регионалних пројеката и иницијатива. Програмом рада Фонда за 2020. годину дефинисане су активности у вези са подршком иновационој делатности за које су средства обезбеђени у оквиру Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину („Сл. гласник РС“, бр. 84/2019), као и кроз обавезе која је Република Србија преузела потписивањем значајних међународних и других уговора и то:

- **Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка)** којим је регулисана имплементација „Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања“;

- **Уговор о Директном гранту - Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања** између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније);

- **Уговор о упису капитала у вези са Фондом за иновативна предузећа к.д. ЕНИФ**, који је потписан између Фонда и менаџмента ЕНИФ-а, на основу кога је Република Србија приступила овом регионалном фонду ризичног капитала и потврдила обавезу уплате контрибуције као земља корисница;

- **Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка)** за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва.

2. ПРОГРАМИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

У складу са мандатом да обавља послове у вези са припремом, реализацијом и развојем програма, пројеката и других активности у области спровођења иновационе политике, Фонд реализује програме кроз које финансира стварање нових производа, услуга и технологија са тржишним потенцијалом. С једне стране, програми су намењени малим и средњим предузећима, и то онима у раној фази развоја (Програм раног развоја, покренут 2011. године), у фази раста (Програм суфинансирања иновација, покренут 2012. године), као и за сарадњу са научноистраживачким организацијама у виду конзорцијума (Програм сарадње науке и привреде, покренут 2016. године). С друге стране, Фонд пружа подршку научноистраживачким организацијама како би повећале способност и ефикасност у комерцијализацији проналазака (Програм трансфера технологије, покренут 2015. године), као и подршку истраживачима да тестирају своја истраживања како би доказали да су основа за развој нових производа (Доказ концепта, покренут 2019. године). Кроз доделу иновационих ваучера (покренути 2017. године), Фонд омогућава малим и средњим предузећима да користе техничке услуге научноистраживачких организација.

Пратећи трендове и потребе, Фонд прилагођава своје програме захтевима привреде и потребама академске заједнице и у том смислу континуирано унапређује постојеће и развија нове механизме подршке технолошком развоју и иновацијама. Програми се континуирано унапређују прилагођавајући услове потребама циљних група за развој иновација (на пример, омогућавање тимовима да се пријаве за Програм раног развоја), као и поједностављањем у поступку подношења пријава (на пример, целокупна пријавна документација се доставља само електронским путем). Фонд је у 2020. години започео припрему још два нова програма: Програм акцелерације предузећа и Програм паметни почетак. Програмом за акцелерацију предузећа предвиђен је интензивни тромесечни менторски програм и додела грантова у виду јавно-приватних улагања у развој иновација. Програм паметни почетак представља подршку за развој идеје до нивоа прототипа или производа најмање употребне вредности. Иако је првобитно реализација Паметног почетка била планирана за 2020. годину, услед насталих околности проузрокованих епидемиолошком ситуацијом, почетак реализације је одложен за 2021. годину. С друге стране, услед поменуте пандемије, а у циљу подршке решењима која могу да допринесу смањењу негативних ефеката, Фонд је у 2020. години реализивао *ad hoc* позив за сузбијање ефеката пандемије *Covid-19*.

У Табели 1 дат је преглед програма Фонда према циљевима подршке, циљној групи и износу финансирања.

Табела 1: Основне карактеристике програма Фонда за иновациону делатност

Програм	Циљ Програма	Циљна група	Износ финансирања по пројекту
Програм раног развоја	Подршка предузећима да опстану током критичне фазе истраживања и развоја и повећају ефикасне пословне капацитете путем којих ће своје иновације лансирати на тржиште	Микро и мала предузећа, до пет година старости, као и тимови	До 80.000 евра/ до 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 12 месеци
Програм суфинансирања иновација	Подршка за комерцијализацију истраживања и развоја	Микро, мала и средња предузећа	До 300.000 евра/ до 60%, односно 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 24 месеци
Програм сарадње науке и привреде	Подстицај за приватна предузећа и научноистраживачке организације да удружени у конзорцијуме стварају нове комерцијално одрживе производе и услуга	Мала и средња предузећа и научноистраживачке организације (у виду конзорцијума)	До 300.000 евра/ до 60%, односно 70% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 24 месеци
Иновациони ваучери	Подршка за мала и средња предузећа да користећи услуге научноистраживачких организација подигну ниво иновативности својих производа	Мала и средња предузећа и научноистраживачке организације	До 800.000 динара/ до 60% вредности услуге за ваучере важности до 6 месеци
Програм трансфера технологије	Сет услуга за НИО Подршка за научноистраживачке организације како би повећале способности и ефикасности у комерцијализацији проналазака		До 50.000 евра/ до 20.000 евра до 100% износ гранта, за веће износе до 70% износа грата
	Доказ концепта Подршку истраживачима да тестирају своја истраживања како би доказали да су основа за развој нових производа		До 20.000 евра/ 100% износ гранта за пројекте до 12 месеци
Паметни почетак	Подршка за развој идеје до нивоа прототипа или производа најмање употребне вредност и развој валидног пословног плана	Неформални тимови и микро и мала предузећа, до 3 године старости	До 30.000 евра/ до 85% кофинансирање од стране Фонда за пројекте до 6 месеци
Програм акцелерације предузећа	Подршка предузећима у раној фази и у фази раста кроз интензивни тромесечни менторски програм и додељивање грантова	Мала и средња предузећа	Оквирно од 100.000 до 450.000 евра/ до 60% од стране Фонда и најмање 40% од стране приватних инвеститора

Како је приказано у Табели 2, у периоду од 2011. закључно са 2020. годином, Фонд је одобрио укупно 37,18 милион евра, од чега 31,2 милиона евра за 227 иновативна пројекта (у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде.), 3,2 милиона евра за 632 иновациона ваучера и 540 хиљада евра за подршку трансферу технологије, као и 1,7 милиона евра за доказ концепта.

Табела 2: Преглед одобрених пријава пројеката за финансирање кроз програме Фонда од 2011. до 2020. године

Програм	Број јавних позива	Број поднетих пријава	Број пријава/ваучера одобрених за финансирање	Укупна вредност пројеката/ваучера (ЕУР)	Учешће Фонда у финансирању (ЕУР)
Програм раног развоја	9	942	141 (12% пријављених)	13.465.755	10.459.209 (80% вредности пројеката)
Програм суфинансирања иновација	7	435	50 (11% пријављених)	19.791.360	12.109.340 (61% вредности пројеката)
Програм сарадње науке и привреде	3	217	36 (16% пријављених)	13.195.063	8.676.556 (66% вредности пројеката)
Укупно 1	-	1.847	227 (12% пријављених)	46.452.178	31.245.105 (84% укупних средстава)
Иновациони ваучери	5	747	632 (85% пријављених)	4.199.578	3.177.679 (84% вредности пројеката)
Програм трансфера технологије	Стално отворен	38	25 (66% пријављених)	540.350	540.350
Доказ концепта	2	521	93 (18% пријављених)	1.752.077	1.752.077
Covid-19 позив	Ad hoc позив	229	12 (5% пријављених)	552.793	468.907 (85% вредности пројеката)
Укупно 2	-	1.535	762	7.044.798	5.939.013 (16% укупних средстава)
Укупно (1+2)	-	3.382	989	53.496.976	37.184.117 (100%)

Табела 3: Преглед реализације пројеката кроз програме Фонда од 2011. до 2020. године (на дан 31.12.2020. године)

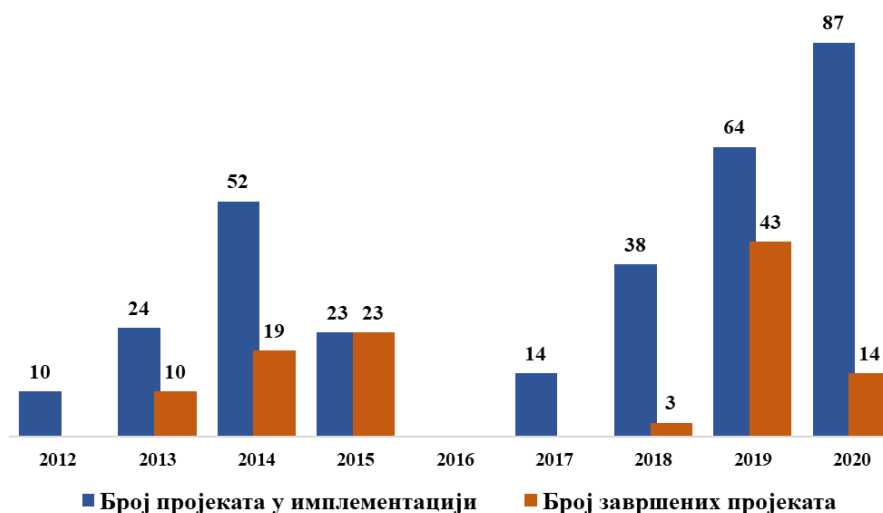
Програм	Број пријава одобрених за финансирање	Број реализованих пројеката/ваучера	Број пројеката/ваучера у имплементацији	Број пројеката у уговарању	Број нереализованих (одусталих) пројеката/ваучера
Програм раног развоја	141 (100%)	78 (55%)	39 (28%)	21 (15%)	3 (2%)
Програм суфинансирања иновација	50 (100%)	21 (42%)	13 (26%)	14 (28%)	2 (4%)
Програм сарадње науке и привреде	36 (100%)	14 (39%)	22 (61%)	-	-
Укупно 1	227 (100%)	113 (50%)	74 (33%)	35 (15%)	5 (2%)
Иновациони ваучери	632 (100%)	497 (79%)	113 (18%)	-	22 (3%)
Програм трансфера технологије	25 (100%)	18 (72%)	4 (16%)	1 (4%)	2 (8%)
Доказ концепта	93 (100%)	-	93 (100%)	-	-
Covid-19 позив	12 (100%)	12 (100%)	-	-	-
Укупно 2	762 (100%)	527 (69,2%)	210 (27,6%)	1 (0,1%)	24 (3,1%)
Укупно (1+2)	989 (100%)	640 (65%)	284 (29%)	36 (3%)	28 (3%)

У 2020. години одобрено је 13,02 милиона евра евра и то 10,3 милиона евра за 70 иновативних пројекта, 0,47 милиона евра за Covid-19 позив и 0,5 милиона евра за 118 иновационих ваучера, као и 1,7 милиона евра за доказ концепта.

Табела 4: Преглед одобрених средстава по програмима Фонда у 2020. године

Програм	Број пријава/ваучера одобрених за финансирање	Укупна вредност пројекта/ ваучера (ЕУР)	Учешће Фонда у финансирању (ЕУР)
Програм раног развоја	43 (10% пријављених)	4.560.670	3.141.431 (69% вредности пројекта)
Програм суфинансирања иновација	14 (20% пријављених)	6.436.944	3.726.768 (57,9% вредности пројекта)
Програм сарадње науке и привреде	13 (24% пријављених)	5.331.006	3.436.304 (64,5% вредности пројекта)
Укупно 1	70	16.328.620	10.304.503 (84% укупних средстава)
Иновациони ваучери	118 (89% пријављених)	836.264	500.780 (84% вредности пројекта)
Доказ концепта	93 (18% пријављених)	1.752.077	1.752.077
Covid-19 позив	12 (5% пријављених)	552.793	468.907 (85% вредности пројекта)
Укупно 2	223	3.141.134	2.721.764 (16% укупних средстава)
Укупно (1+2)	293	19.469.754	13.026.267 (100% средстава)

Графикон 1: Преглед броја пројекта у имплементацији у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде

У 2020. години укупно је имплементирано 87 иновативних пројекта, од чега је за 14 пројекта завршена реализација.

2.1. Програм раног развоја

Програм раног развоја¹ намењен је приватним предузећима која развијају технолошку иновацију за којом постоји потреба на тржишту и која имају потенцијал за стварање нове интелектуалне својине. Циљ је да се обезбеђивањем финансирања за развој иновативних технологија, производа и услуга са тржишном применом подстакне техно предузетништво и омогући опстанак пословања током критичне фазе истраживања и развоја. На позив за финансирање пројеката у оквиру Програма раног развоја пријаве пријаве може поднети приватно микро или мало предузеће у већинском српском власништву, основано у Србији и не старије од пет године у тренутку пријављивања и тимови са највише 5 чланова. Средства која се додељују могу покрити највише 70% укупно одобреног буџета пројекта, односно не више од 80.000 евра².

Од 2011. до 2020. године, Фонд је реализовао девет јавних позива за Програм раног развоја, на којима су укупно поднете 1.195 пријава. Укупно је одобрено финансирање за 141 пројекат³ у укупној вредности 10,46 милиона евра, што представља 77,7% укупне вредности пројеката (13,47 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 74.061 евра.

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области информационо-комуникационих технологија (61%), затим машинства (9%) и енергетске ефикасности и прехранбене индустрије и пољопривреде (по 6%). Највећи број подржаних предузећа је регистровано у Београду (57%), затим у Новом Саду (16%) и Нишу (6%).

Табела 5: Преглед пријава по јавним позивима у оквиру Програма раног развоја

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испunile подобност	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
1 (2011)	47	43	16	11
2 (2012)	106	97	26	8
3 (2013)	86	74	25	13
4 (2013)	102	98	30	10
5 (2017)	137	126	23	20
6 (2018)	143	138	40	13
7 (2019)	141	132	32	23
8 (2019)	180	170	41	22
9 (2020)	253	227	46	21
Укупно	1.195	1.105	279	141

¹ Програм раног развоја развијен је у оквиру „Пројекта подршке иновацијама у Србији“, који је финансиран кроз ЕУ ИПА за 2011. годину (ИПА I), а администриран од стране Светске банке и реализован у периоду од 2011. до 2016. године. Програм је покренут 2011. године.

² До осмог циклуса Програма раног развоја, на јавни позив пријаве су могла поднети само микро и мала предузећа старости до три године и износ обавезног учешћа од стране предузећа у финансирању реализације пројекта износила је најмање 15% од укупног одобреног буџета пројекта.

³ Преглед пројеката подржаних кроз Програм раног развоја доступан је на линку:
<http://www.inovacionifond.rs/program/program-ranog-razvoja/finansirani/prr-svi-projekti>

Табела 6: Преглед финансијске реализације пројеката по јавним позивима у оквиру Програма раног развоја

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Уплаћена средства до 31.12.2020. (ЕУР)	Период имплементације
1 (2011)	11	968.988	814.528	704.527 (86,5%)	Други квартал 2012. године - Други квартал 2013. године
2 (2012)	8	709.382	589.576	528.270 (89,6%)	Први квартал 2013. године - Други квартал 2013. године
3 (2013)	13	1.185.509	960.339	908.067 (94,6%)	Трећи квартал 2013. године - Четврти квартал 2014. године
4 (2013)	10	940.560	760.230	730.021 (96%)	Други квартал 2014. године - Други квартал 2015. године
5 (2017)	20	1.734.827	1.450.463	1.399.929 (96,5%)	Први квартал 2018. године - Први квартал 2019. године
6 (2018)	13	1.214.038	999.485	962.751 (96,3%)	Четврти квартал 2018. године - Четврти квартал 2019. године -
7 (2019)	23	2.151.781	1.743.156	1.564.369 (89,7%)	Четврти квартал 2019. године - Први квартал 2021. године -
8 (2019)	22	2.262.827	1.569.498	738.678 (47,1)	Трећи квартал 2020. године - Трећи квартал 2021. године -
9 (2020)	21	2.297.843	1.571.934	-	У фази уговарања
Укупно	141	13.465.755	10.459.209 <i>(77,7% вредности пројеката)</i>	7.536.613 <i>(72,1% одобрених средстава)</i>	

Укупно, на крају 2020. године, завршена је реализација за 78 пројекат, 39 пројеката је и даље у имплементацији, 14 пројеката у фази уговарања, док је за 3 пројекта прекинута реализација или су одустали од финансирања (по један пројекат из првог, петог и осмог циклуса).

Табела 7: Статус реализације пројеката на 31.12.2020. године

Циклус/ Година	Број пројеката који су завршили имплементацију	Број пројеката у имплементацији	Број пројеката који су прекинули имплементацију	Број пројеката у фази уговарања
1 (2011)	10		1	
2 (2012)	8			
3 (2013)	13			
4 (2013)	10			
5 (2017)	19		1	
6 (2018)	13			
7 (2019)	5	18		
8 (2019)		21	1	
9 (2020)				21
Укупно	78 (55%)	39 (28%)	3 (2%)	21 (15%)

У 2020. години, Фонд је по основу деветог јавног позива одобрио средства за 21 пројекат, одобрио и уговорио средства за реализацију 21 пројекта по основу осмог јавног позива и спроводио активни надзор над 45 пројеката (пројекти из шестог, седмог и осмог циклуса), од којих су 5 завршила имплементацију (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, као и посете свим корисницима и додатна контрола утицаја на животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите животне средине). За нове

кориснике средстава, Фонд је организовао Инфо дан како би их упутио у припрему документације за потписивање уговора о финансирању, принципима имплементације и извештавања о реализацији пројекта. Средства за реализацију Програма раног обезбеђено су у оквиру буџета Републике Србије, са раздела МПНТР а кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позиви у 2018, 2019. и 2020. години) и по основу ИПА 2014 Уговора о Директном гранту - Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима (јавни позив у 2019. години).

Према извештајима од стране подржаних предузећа, на основу финансираних пројеката, 108 предузећа (76% подржаних) развила су 173 производ. До краја 2020. године, од 97 предузећа подржана кроз пети, шести, седми и осми циклус, 42 (55%) су пласирала производе на тржиште и по том основу остварило приход од 2,23 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 8: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа који су развили нове производе	Број развијених производа	Број предузећа који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2020. (ЕУР)
1 (2011)	9 (90%)	12	-	-	-
2 (2012)	7 (88%)	7	-	-	-
3 (2013)	13 (100%)	14	-	-	-
4 (2013)	8 (80%)	9	-	-	-
5 (2017)	19 (100%)	43	15 (79%)	26	1.547.731
6 (2018)	13(100%)	32	8 (62%)	12	288.000
7 (2019)	22 (96%)	35	10 (43%)	13	90.184
8 (2019)	17 (77%)	21	9 (41%)	10	304.025
Укупно	108 (76%)	173	42 (55%)	61	2.229.940

Табела 9: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
1 (2011)	8 (20%)	14	8	6
2 (2012)	7 (20%)	11	7	4
3 (2013)	10 (60%)	17	7	10
4 (2013)	4 (20%)	8	5	3
5 (2017)	10 (20%)	12	9	3
6 (2018)	7 (22%)	12	7	5
7 (2019)	6 (20%)	11	5	6
8 (2019)	2 (10%)	2	2	-
Укупно	8 (24%)	10	8	2

Фонд прати финансијске параметре свих подржаних предузећа (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у периоду периоду од 2013. до 2015. године у оквиру Програма раног развоја. У наведеном периоду, успешно је реализован 41 иновативни пројекат од стране 38 предузећа (3 предузећа су реализовала по два пројекта), при чему је реализација једног пројекта

прекинута. Укупна вредност ових пројеката је 3,7 милиона евра, а финансирање од стране Фонда износи 3,05 милиона евра. Процент исплаћених средстава, у односу на одобрена, износи 93. Пет година након имплементације иновативних пројеката, 9 предузећа (19%) су престала са пословањем, док 23 (61%) имају приходе мање од 50.000 евра. Ипак, 15 предузећа активно послује и, у односу на 2018. годину, 14 је остварило повећање прихода, 5 је повећало профит, док је 10 њих повећало броја запослених. Од 15 активних предузећа, у 2019. години 9 је имало приходе веће од 500.000 евра.

2.2. Програм суфинансирања иновација

Програм суфинансирања иновација⁴ намењен је предузећима којима су потребна знатна финансијска средства за реализацију развојног циклуса технолошких иновација и покривање високих трошкова за пренос истраживања у комерцијално одржив производ. Подносиоци пријава су микро, мала и средња приватна предузећа основана у Србији која развијају технолошку иновацију за којом постоји тржишна потреба и имају потенцијал за стварање нове интелектуалне својине, као и конкурентску позицију у глобалном и домаћем окружењу. Износ који додељује Фонд не може прећи 300.000 евра, а реализација пројеката може трајати најдуже две године. Средства која Фонд додељује у оквиру овог програма покривају највише 70% укупно одобреног буџета пројекта за микро и мала предузећа, односно до 60% за средња предузећа.

Од 2012. до 2020. године, Фонд је реализовао седам јавних позива за Програм суфинансирања иновација, на које је укупно поднето 435 пријава. Одобрено је финансирање за укупно 50 пројеката⁵ (11% свих пријава) у укупној вредности од 12,11 милиона евра, што представља 61,2% укупне вредности пројеката (19,79 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 242.187 евра.

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области информационо-комуникационих технологија (27,1%), затим електронике (16,7%) и машинства (12,5%). Највећи број подржаних предузећа је регистровано у Београду (40%), затим у Новом Саду (22%) и Нишу (16%).

Табела 10: Преглед пријава по јавним позивима у оквиру Програма суфинансирања иновација

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испиниле подобност	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
1 (2012)	40	34	8	5 (13% од укупног броја пријава)
2 (2013)	39	35	10	5 (13% од укупног броја пријава)
3 (2013)	40	38	9	2 (5% од укупног броја пријава)
4 (2017)	100	91	9	5 (5% од укупног броја пријава)
5 (2018)	75	75	23	9 (12% од укупног броја пријава)
6 (2019)	72	60	18	10 (14% од укупног броја пријава)
7 (2020)	69	57	20	14 (20% од укупног броја пријава)
Укупно	435	390	97	50 (11% од укупног броја пријава)

⁴ Програм суфинансирања иновација развијен је у оквиру „Пројекта подршке иновацијама у Србији“, који је финансиран кроз ЕУ ИПА за 2011. годину (ИПА I), а администриран од стране Светске банке и реализован у периоду од 2011. до 2016. године. Програм је покренут 2012. године.

⁵ Преглед пројеката подржаних кроз Програм суфинансирања иновација доступан је на линку: <http://www.inovacionifond.rs/program/program-sufinansiranja-inovacija/finansirani/psi-svi-projekti>

Табела 11: Преглед финансијске реализације пројеката по јавним позивама у оквиру Програма суфинансирања иновација

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Уплаћена средства до 31.12.2020. (ЕУР)	Период имплементације
1 (2012)	5	1.858.144	1.285.043	1.217.961 (94,8%)	Први квартал 2013. године – Трећи квартал 2015. године
2 (2013)	5	1.743.640	1.170.998	1.101.060 (94%)	Трећи квартал 2013. године – Четврти квартал 2015. године
3 (2013)	2	824.985	551.990	243.004 (44%)	Трећи квартал 2014. године – Четврти квартал 2015. године
4 (2017)	5	1.476.379	998.992	935.951 (93,7%)	Први квартал 2018. године – Први квартал 2020. године
5 (2018)	9	3.347.100	2.045.306	1.710.308 (83,6%)	Четврти квартал 2018. године – Први квартал 2021. године
6 (2019)	10	4.104.168	2.330.244	1.562.572 (67,1%)	Четврти квартал 2019. године – Четврти квартал 2021. године
7 (2020)	14	6.436.944	3.726.768	-	У фази уговарања
Укупно	36	19.791.360	12.109.340 <i>(61,2% вредности пројеката)</i>	6.770.855 <i>(55,9% одобрених средстава)</i>	

Укупно, до сада завршена је реализација за 21 пројекат, 13 пројеката је и даље у имплементацији, 14 пројеката у фази уговарања, док је за 2 пројекта прекинута реализација (по један пројекат из трећег и петог циклуса).

Табела 12: Статус реализације пројеката на 31.12.2020. године

Циклус/ Година	Број пројеката који су завршили имплементацију	Број пројеката у имплементацији	Број пројеката који су прекинули имплементацију	Број пројеката у фази уговарања
1 (2012)	5			
2 (2013)	5			
3 (2013)	1		1	
4 (2017)	5			
5 (2018)	5	3	1	
6 (2019)		10		
7 (2020)				14
Укупно	21 (42%)	13 (26%)	2 (4%)	14 (28%)

У 2020. години, Фонд је по основу седмог јавног позива одобрио средства за 14 пројеката и спроводио активни надзор над 21 пројектом (пројекти из четвртог, петог и шестог циклуса), од којих су 8 завршила имплементацију (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, као и посете свим корисницима и додатна контрола утицаја на животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите животне средине). Средства за реализацију Програма суфинансирања иновација обезбеђено су у оквиру буџета Републике Србије, са раздела МПНТР а кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позиви у 2018. и 2020. години) и по основу ИПА 2014 Уговора о Директном гранту - Развој нових производа и услуга кроз комерцијализацију истраживања у малим и средњим предузећима (јавни позив у 2019. години).

Према извештајима од стране подржаних предузећа, на основу финансираних пројеката, 26 предузећа (76% подржаних) су развила 51 производ. До краја 2020. године, 16 предузећа (47%) је и пласирало производе на тржиште и по том основу остварило приход од 2,49 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 13: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

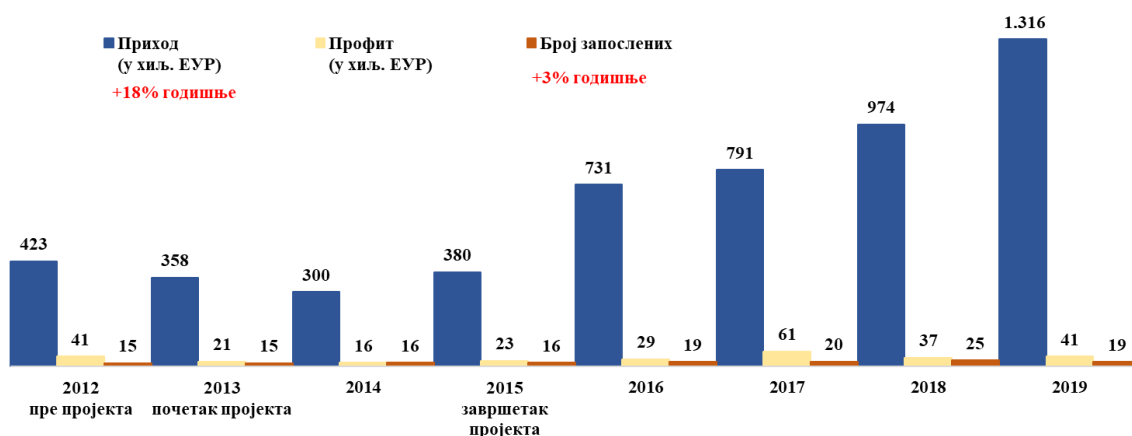
Циклус/ Година	Број предузећа који су развили нове производе	Број развијених производа	Број предузећа који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2020. (ЕУР)
1 (2012)	4 (80%)	11	4 (80%)	11	1.638.183
2 (2013)	5 (100%)	8	4 (80%)	7	405.213
3 (2013)	1 (100%)	1	0	0	0
4 (2017)	5 (100%)	15	4 (80%)	14	207.940
5 (2018)	7 (78%)	10	3 (22%)	3	203.768
6 (2019)	4 (40%)	6	1 (10%)	1	35.000
Укупно	26 (76%)	51	16 (47%)	36	2.490.104

Табела 14: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

Циклус/ Година	Број предузећа која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
1 (2012)	1 (20%)	1	-	1
2 (2013)	3 (60%)	4	3	1
3 (2013)	0	0	-	-
4 (2017)	0	0	-	-
5 (2018)	3 (22%)	4	4	-
6 (2019)	1 (10%)	1	1	-
Укупно	8 (24%)	10	8	2

Фонд прати финансијске параметре свих подржаних предузећа (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у периоду периоду од 2013. до 2015. године у оквиру Програма суфинансирања иновација. Од укупног броја одобрених, имплементација 11 пројеката је успешно завршена (у 2015. години), док је један пројекат одустао од имплементације. За ових 11 пројеката одобрено је 2,7 милиона евра. Пет година од завршетка имплементације пројеката, ова предузећа су 2019. године у односу на претходну годину, посматрајући медиана вредности, забележила раст прихода од 35% (годишња стопа раста од 18%), раст профита од 12%, али и смањење броја запослених за 24%. Појединачно посматрано, 2019. године у односу на 2018. годину, 7 предузећа (54%) је повећало приходе, остварени профит и број запослених.

Графикон 2: Укупно остварени приход, профит и број запослених за предузећа из прва три циклуса

Графикон 3: Приход, профит и број запослених за предузећа из прва три циклуса - медиана вредност

Током 2020. године, Фонд је наставио са праћењем комерцијализације производа и услуга заснованих на основу технологије развијене у оквиру Програма суфинансирања иновација, а у склопу праћења *royalty* плаћања. Укупно је једанаест предузећа у обавези да извештава по основу *royalty* компоненте (финансирани у периоду од 2012. до 2015. године). Укупан износ уплаћен Фонду на основу *royalty* компоненте у 2020. години износи 50.937 евра.

2.3. Програм сарадње науке и привреде

Програм сарадње науке и привреде⁶ има за циљ да подстакне предузећа из приватног сектора и научноистраживачке организације из јавног сектора да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да стварају нове или

⁶ Програм сарадње науке и привреде осмишљен је у оквиру друге компоненте „Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији“, који се финансира из ЕУ ИПА за 2013. годину, а уз техничку помоћ Светске банке. Програм је покренут 2016. године.

унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Корисници средстава су конзорцијуми сачињени од најмање једног приватног предузећа и једне научноистраживачке организације из јавног сектора (конзорцијум може имати највише 5 чланова). Кроз овај програм, Фонд одобрава највише до 300.000 евра за двогодишњи пројекат, односно максимално до 70% укупног одобреног буџета пројекта када је главни члан конзорцијума микро или мало предузеће или 60% када је средње предузеће.

Од 2016. до 2020. године, Фонд је реализовао три јавна позива за Програм сарадње науке и привреде. Од укупно 217 пријава, за 36 је одобрено финансирање у износу од 5,78 милиона евра, што представља 65,8% укупне вредности пројеката (13,2 милиона евра). Просечан износ одобрених средстава по пројекту износи 241.015 евра. Од 36 пројеката⁷, за 14 пројеката реализација је завршена у првом кварталу 2019. године, а 22 су у имплементацији (пројекти из другог циклуса завршавају имплементацију у другом кварталу 2021, а из трећег у трећем кварталу 2022. године).

Табела 15: Преглед поднетих пријава по јавним позивима у оквиру Програма сарадње науке и привреде

Циклус/ Година	Број поднетих пријава	Број пријава које су испиниле подобност	Број пријава у ужем избору	Број пријава одобрених за финансирање
1 (2016)	97	73	27	14 (15% од укупног броја пријава)
2 (2018)	67	63	22	9 (13% од укупног броја пријава)
3 (2019)	54	42	19	13 (24% од укупног броја пријава)
Укупно	217	179	68	36 (17% од укупног броја пријава)

Табела 16: Преглед финансијске реализације пројеката у оквиру Програма сарадње науке и привреде

Циклус/ Година	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (ЕУР)	Износ финансирања од стране Фонда (ЕУР)	Уплаћена средства до 31.12.2020. (ЕУР)	Период имплементације пројеката
1 (2016)	14	4.365.609	2.990.784	2.925.958 (97,8%)	Први квартала 2017. године – Први квартал 2019. године
2 (2018)	9	3.498.448	2.249.468	1.898.894 (84,4%)	Други квартала 2019. године – Други квартал 2021. године
3 (2019)	13	5.331.006	3.436.304	1.073.603 (31,2%)	Трећи квартала 2020. године – Трећи квартал 2022. године
Укупно	36	13.195.063	8.676.556 (65,8% вредности пројеката)	5.898.456 (68% одобрених средстава)	

У 2020. години, Фонд је по основу трећег јавног позива одобрио и уговорио средства за 13 пројеката и спроводио активни надзор над 22 пројекта (контрола финансијских извештаја и пратећих материјала и контрола напретка развојних активности на тромесечном нивоу, као и посете свим корисницима и додатна контрола утицаја на животну средину за пројекте који су у обавези да спроводе План заштите

⁷ Преглед пројеката подржаних кроз Програм сарадње науке и привреде доступан је на линку:
<http://www.inovacionifond.rs/program/program-saradnje-nauke-i-privrede/finansirani/psnp-svi-projekti>

животне средине). За нове кориснике средстава Фонд је организовао Инфо дан како би их упутио у припрему документације за потписивање уговора о финансирању, принципима имплементације и извештавања о реализацији пројекта. Средства за реализацију Програм сарадње науке и привреде у 2020. години обезбеђена су у оквиру буџета Републике Србије, са раздела МПНТР а кроз „Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања“ (јавни позив у 2018. и 2019. години).

У реализацији пројеката учествује 47 предузећа и 25 НИО. Најзаступљеније НИО као главни партнери у пројектима су Електротехнички факултет у Београду (5 пројеката), Технолошко-металуршки факултет у Београду (5 пројеката), затим Машински факултет у Београду (3 пројекта) и Институт за физику (3 пројекта).

Табела 17: Преглед чланова конзорцијума

Циклус/ Година	Број конзорцијума	Број МСП	Број НИО (јединствених)
1 (2016)	14	22	11
2 (2018)	9	11	12
3 (2019)	13	16	10
Укупно	36	47	25

Посматрано према индустријским областима, највећи број подржаних пројеката је из области прехранбене индустрије и пољопривреде (27,8%), затим информационо-комуникационих технологија (22,2%) и машинства и природних наука (по 11,1%). Носиоци конзорцијума најчешће су регистровани у Београду (63,9%), знатно мање у Новом Саду, Нишу и Крагујевцу (по 5,6%).

Према извештајима од стране подржаних предузећа, на основу финансираних пројеката, 24 предузећа (67% подржаних) развила су 70 производ. До краја 2020. године, 12 предузећа (33%) је и пласирало производе на тржиште и по том основу остварило приход од 7,22 милиона евра (кумулативно остварени приход који укључује и приходе из претходних година).

Табела 18: Преглед броја развијених производа и комерцијализације производа по циклусима

Циклус/ Година	Број конзорцијума који су развили нове производе	Број развијених производа	Број конзорцијума који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2020. (ЕУР)
1 (2016)	14 (100%)	50	9 (71%)	21	6.688.097
2 (2018)	6 (67%)	11	1 (11%)	1	41.840
3 (2019)	4 (31%)	9	2 (15%)	4	494.363
Укупно	24 (67%)	70	12 (33%)	26	7.224.300

Табела 19: Преглед поднетих патентних пријава по циклусима

Циклус/ Година	Број конзорцијума која су поднела патентне пријаве	Број патентних пријава	- национална фаза	- међународна фаза
1 (2016)	6 (42%)	16	10	6
2 (2018)	2 (22%)	2	2	-
3 (2019)	1 (8%)	3	-	3
Укупно	9 (25%)	21	12	9

Фонд прати финансијске параметре свих подржаних предузећа (приход, профит и запосленост) и у наставку су приказани остварени резултати за предузећа чији пројекти су завршени, односно реч је о предузећима чији пројекти су финансирани у периоду периоду од 2017. до 2019. године у оквиру Програма сарадње науке и привреде. Укупно посматрано, подржани носиоци конзорцијума су повећали укупно остварени приход, профит и број запослених и уочљив је тренд повећања из године у годину. Појединачно посматрано, 2019. године у односу на 2018. годину, од 14 носиоца конзорцијума, 12 (85%) је повећало приходе, а 9 и више од 10%, док је 6 (43%) повећало остварени профит, а 8 (57%) и број запослених.

Графикон 4: Финансијске перформансе носиоца конзорцијума у оквиру првог циклуса финансирања - укупно

Графикон 5: Финансијске перформансе носиоца конзорцијума у оквиру првог циклуса финансирања – медиана вредности

2.4. Иновациони ваучери

Иновациони ваучери⁸ представљају једноставан финансијски механизам који омогућава малим и средњим предузећима да користећи услуге научноистраживачког сектора подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнији на

⁸ Дизајн и процедуре за имплементацију шеме иновационих ваучера су припремљене у оквиру пројекта „Подршка истраживању, иновацијама и трансферу технологије“ који се финансирао из ИПА средстава ЕУ за 2013, а којим је администрирала Светска банка.

тржишту. Микро, мала и средња предузећа, која су у већинском приватном власништву и регистрована у Србији, могу искористити иновациони ваучер за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за предузеће или за решавање неког техничког/технолошког проблема које предузеће одреди као услугу од стране научноистраживачких организација из јавног сектора, односно акредитована од стране МПНТР (укључујући и оне у приватном власништву). Максимални износ који се одобрава по иновационом ваучеру је до 800.000 динара, односно иновационим ваучером покрива се до 60% укупних трошкова услуге. Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера (без обзира на јавни позив), у максималном износу од 1.200.000 динара. Иновациони ваучери се додељују на основу јавног позива и то по редоследу пристиглих пријава, у року од седам радних дана од дана достављања пријаве. Одобрени иновациони ваучер се мора искористити у року од шест месеци.

По основу петог јавног позива расписаног у септембру 2020. године, додељено је 118 иновационих ваучера за 95 МСП, у укупној вредности од 60.093.614 динара. Просечна вредност ваучера износи 509.268 динара. Предузећа користе ваучере највише за развој нових, или побољшање постојећих производа, процеса или услуга (64%), а затим за израду студија о изводљивости (9%). За пружање услуга ангажоване су 29 НИО, а најзаступљенији су Иновациони центар Универзитета у Нишу (16%) и Машински факултет у Београду (14%). Пратећи Стратегију паметне специјализације Републике Србије, 72% одобрених ваучера у овом циклусу су из приоритетних области, и то највише из области машина и производних процеса будућности (36 ваучера) и хране за будућност (33 ваучера).

У 2020. години, реализована су 142 иновациона ваучера, у укупном износу од 88.867.691 динара (137 у оквиру четвртог циклуса и 5 у оквиру петог циклуса).

Закључно са петим јавним позивом, Фонд је одобрио 632 иновационих ваучера, за укупно 458 предузећа, у укупном износу од 381.321.530 динара. По два иновациона ваучера искористила су 174 предузећа. За четири реализована јавна позива (први, други, трећи и четврти циклус), од укупно 514 одобреног, успешно је реализовано 492, што представља стопу успешности од 95,7%.

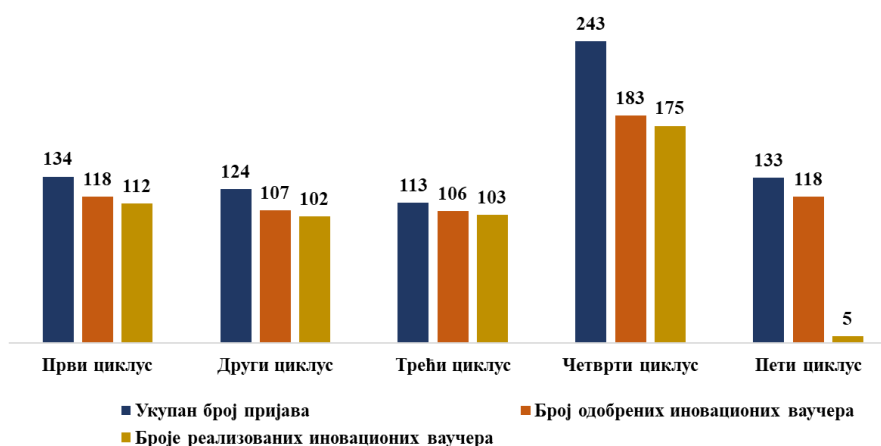
Табела 20: Преглед реализације јавних позива за доделу иновационих ваучера

Циклус	Укупан број пријава	Укупан број одобрених ваучера	Укупан износ одобрених ваучера (РСД)	Укупан број реализованих ваучера	Укупан износ исплаћених ваучера (РСД)	Стопа успешности (у %) ⁹
Први (2017)	134	118	74.284.426	112	70.005.122	94,9
Други (2018)	124	107	68.643.649	102	65.604.449	95,3
Трећи (2019)	113	106	67.400.753	103	65.146.753	97,2
Четврти (2019)	243	183	110.899.088	175	105.317.620	95,2
Пети (2020)	133	118	60.093.614	5	2.928.199	-
Укупно	747	632	381.321.530	497	309.002.143	95,7

* Наведени подаци о укупном броју реализованих ваучера и исплаћеном износу је за период закључно са 31.12.2020. године, будући да је реализација у току.

⁹ Стопа успешности показује однос одобрених и реализованих иновационих ваучера.

Графикон 6: Преглед реализације јавних позива за доделу иновационих ваучера

Током петог циклуса, предузећа су ваучере највише користила за развој нових, или побољшање постојећих производа, процеса или услуга (61%), а затим за евалуацију и разне видове тестирања производа (10%). За пружање услуга ангажоване су 54 научно-истраживачке организације. Кроз пет циклуса, најзаступљенији пружалац услуге је Машински факултет у Београду (15,5%), Иновациони центар Универзитета у Нишу (10,6%) и Институт за хигијену и технологију меса (6%).

2.5. Програм трансфера технологије

Програм трансфера технологије (Програм ТТФ)¹⁰ има за циљ да стимулише комерцијализацију истраживања или креативних радова који се спроводе у НИО, као и да побољша праксу трансфера технологије у научноистраживачким организацијама у Србији. Подршка кроз Програм трансфера технологије је намењена истраживачима са јавних НИО и свих осталих акредитованих НИО (укључујући и НИО у приватном власништву) и она може бити коришћена за: израду и тестирање прототипа, заштиту интелектуалне својине, дефинисање стратегије комерцијализације, стручну подршку за различите аспекте комерцијализације и евентуални додатни развој проналаска. Подршка кроз овај програм садржи стручно-техничку и финансијску помоћ у процесу комерцијализације. Износ финансијске подршке износи до 50.000 евра при чему је за подршку већу од 20.000 евра потребна успостављена сарадња са приватним предузећем које ће суфинансирати предложени развој пројекта са минимално 30% средстава.

До краја 2020. године, за финансирање у оквиру Програма ТТФ укупно су поднете 36 пријаве, од којих су 25 одобрене за финансирање, у укупном износу од 490.350 евра. Од укупног броја одобрених, до краја 2020. године 90 пројеката је завршило имплементацију, у току је имплементација 2 пројеката и уговарање подршке за још један пројекта, док су два пројекта су одустала од подршке. У 2020. години поднете су и две пријаве пројеката за подршку, које су у фази евалуације.

¹⁰ Програм је дизајниран у оквиру прве компоненте „Пројекта подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије у Србији“, који је финансиран из ЕУ ИПА за 2013. годину, укупне вредности од 2,5 милиона евра.

Табела 21: Преглед пријава за Програм ТТФ

Година	Број пријава	Број одобрених пројеката	Износ одобрених средстава (ЕУР)	Број завршених пројеката	Износ исплаћених средстава (ЕУР)
2016.	7	5	98.230	5	97.644
2017.	13	8	147.425	7	121.425
2018.	8	7	135.100	6	87.075
2019.	8	5	160.000	2	39.940
2020.	2	-	-	-	-
Укупно	38	25	540.755	20	346.084

Кроз Програм ТТФ, укупно је подржана 21 НИО, највише из Београда (20 пројеката), затим из Новог Сада (3). Највише пројеката је из области пољопривреде и прехранбене индустрије (6 пројекта) и хемијског инжењерства (4 пројекта), затим развој медицинских уређаја (3 пројекта).

Уз подршку кроз Програм ТТФ, између НИО и приватних предузећа потписана су 7 лиценца уговора за комерцијализацију производа истраживања и основана 5 предузећа.

Доказ концепта

Као услугу у оквиру Програма ТТФ, Фонд је 2019. године покренуо Доказ концепта, чији је циљ да идентификује истраживања која имају потенцијал да постану проналасци од комерцијалног значаја. Подршка је намењена истраживачима са НИО у јавном сектору, као и свих других институција и организације у Србији које су акредитоване за научноистраживачку делатност (укључујући приватне). Подршка се одобрава у виду финансијских средстава која су усмерена ка самом поступку доказа концепта, дефинисања производа и тржишта, односно тржишног сегмента за дати производ, евентуалне израде прототипа, додатним тестирањима, за дефинисање власништва над интелектуалном својином, као и за подршку за развој пословања у току читавог поступка. Висина средстава која могу бити одобрена износи највише 2.400.000 динара по пројекту и покривају 100% укупно прихватљивих трошкова. Поднете пријаве оцењују су од стране међународних рецензента према критеријумима који укључују снагу истраживачког тима, иновативност и изводљивост предложеног концепта, корисност и потенцијал за комерцијализацију производа који је предмет развоја и изводљивост плана имплементације.

Табела 22: Преглед реализације јавних позива за Доказ концепта

Циклус	Укупан број пријава	Укупан број одобрених пројеката	Укупан износ одобрених средстава (РСД)	Почетак имплементације пројеката	Завршетак имплементације пројеката
Први (2019)	269	26	57.799.879	Први квартал 2020.	Други квартал 2021.
Други (2020)	252	67	153.058.463	Трећи квартал 2020	Трећи квартал 2021.
Укупно	521	93	210.858.342		

Табела 23: Преглед финансијске реализације јавних позива за Доказ концепта

Циклус	Укупан број одобрени пројеката	Укупан износ одобрених пројеката (РСД)	Износ исплаћених средстава на дан 31.12.2020. (РСД)
Први (2019)	26	57.799.879	28.008.776 (48% одобрених средстава)
Други (2020)	67	153.058.463	78.652.179 (48% одобрених средстава)
Укупно	93	210.858.342	106.660.955

На основу првог јавног позива, који је био расписан у четвртном кварталу 2019. године, Фонд је у јануару 2020. године донео одлуку да се од 269 поднетих пријава финансира 26 пројеката¹¹, у укупном износу од 57.190.753 динара, који ће у периоду од 12 месеци бити реализоване од стране 13 НИО. Имплементација пројеката започета је у фебруару 2020. године.

Други јавни позив је био расписан 28. фебруара 2020. године, али је рок за подношење пријава уместо 28. април, услед околности проузроковане пандемијом, продужен до 15. јула. Од 252 поднете пријаве, Фонд је донео одлуку о финансирању 67 пројеката¹², у укупно износу до 153.058.463 динара, који ће бити реализовани од стране 30 НИО. Имплементација пројеката започела је у септембру/октобру 2020. године.

Узимајући у обзир оба циклуса, највећи број финансираних пројеката је из области природних наука (30%), прехранбене индустрије и пољопривреде (19%) и заштите животне средине (15%). Појединачно, највећи број пројеката реализује Институт за нуклеарне науке „Винча“ (14 пројеката, 15%), Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство (9 пројеката, 9,7%) и Институт за мултидисциплинарна истраживања (6 пројеката, 6,5%).

2.6. Програм акцелерације предузећа

У 2020. години, Фонд је активно учествовао у припреми „Пројекта акцелерације иновација и подстицање раста предузетништва у Републици Србији“. Споразумом о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва регулисана је имплементација овог Пројекта. Споразум је потписан 24. децембра 2019. године и ратификован у Народној скупштини Републике Србије 24. фебруара 2020. године („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 3/2020). Допунским уговором, потписаним 15. маја 2020. године, који је закључен између Министарства финансија и Фонда за иновациону делатност, Фонду је поверено спровођење друге компоненте овог пројекта. Укупна вредност пројекта износи 43 милиона евра, од чега је 7 милиона евра опредељено за реализацију друге компоненте.

У оквиру друге компоненте Пројекта, Фонд је у 2020. године започео припрему програм чији је циљ повећање потенцијала за раст предузећа и намењен је предузећима

¹¹ Листа одобрених пројеката у оквиру Доказа концепта у оквиру првог циклуса доступна је на http://www.inovacionifond.rs/cms/files//dokaz-koncepta-odobreni-projekti-prvi-ciklus/List_a_odobrenih_projekata_prvi%20poziv.pdf

¹² Листа одобрених пројеката у оквиру Доказа концепта у оквиру другог циклуса доступна је на http://www.inovacionifond.rs/cms/files//dokaz-koncepta-odobreni-projekti-prvi-ciklus/List_a_odobrenih_projekata_PoC_II_ciklus.pdf

у раној фази и онима у фази раста, и то кроз интензивни тромесечни менторски програм и одобравање грантова.

2.7. Јавни позив за сузбијање ефеката изазваних пандемијом Covid-19

По ступању на снагу ванредног стања у Републици Србији (март 2020. године), Фонд је у рекордном року припремио и реализовао јавни позив за сузбијање ефеката изазваних пандемијом Covid-19. Због неопходности брзог одговора на новонастале изазове, јавни позив је био отворен седам дана. Од 229 поднетих предлога пројеката финансирање у износу од 53,3 милиона динара је одобрено за 12 иновативних пројеката предузећа¹³ за која је процењено да могу створити најрелевантнији, најбржи и стратешки важан одговор на конкретне проблеме.

У оквиру 12 подржаних пројеката, развијено 51 производа, од којих је 42 на тржишту и у кратком периоду остварен је приход од 2,14 милиона евра. Настали производи и услуге, осим што су доступни на тржишту, донирани су институцијама и установама од јавног значаја у Србији.

Табела 24: Преглед реализације јавног позива

Број поднетих пријава	Број пријава одобрених за финансирање	Укупан буџет пројеката (РСД)	Износ финансирања од стране Фонда (РСД)	Уплаћена средства до 31.12.2020. (ЕУР)
229	12 <i>(5% од укупног броја пријава)</i>	63.002.817	53.323.604 <i>(85% укупне вредности пројеката)</i>	52.412.910 <i>(98% одобреног буџета)</i>

Табела 25: Преглед броја развијених производа и комерцијализације

Број предузећа који су развили нове производе	Број развијених производа	Број предузећа који су комерцијализовали производе	Број комерцијализованих производа	Укупно остварени приход од комерцијализације закључно са 31.12.2020. (ЕУР)
12 (100%)	51	9 (75%)	42	2.139.881

¹³ Преглед одобрених пројеката по овом позиву доступан је на линку: <http://www.inovacionifond.rs/info/fond-podrzao-12-inovativnih-resenja-za-suzbijanje-efekata-pandemije-covid-19>

3. МЕЂУНАРОДНЕ И ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Међународна сарадња

Фонд је у 2020. години наставио да развија међународну сарадњу, како у оквиру међународних организација чији је члан, тако и јачањем своје директне билатералне сарадње са сродним европским институцијама. Успешну сарадњу са организацијама и институцијама, попут Делегације Европске уније у Републици Србији, Светске банке, *Joint Research Center*, амбасаде страних земаља, наставиће да негује и у наредном периоду. Фонд је у протеклом периоду успоставио сарадњу са сличним институцијама из Словачке, Бугарске, Русије, Црне Горе.

Фонд је члан Европске мреже иновационих агенција - *TAFTIE*, коју чине 32 организације из 28 различитих европских земаља. У оквиру ове мреже континуирано се организују састанци органа, тела и радних група на којима се анализирају и дефинишу добре праксе за процесе релевантане за рад иновационих агенција, размењују лична искуства и различита решења. Учествовањем у раду појединих радних група *TAFTIE*, Фонд усваја нова знања на основу којих ће радити на побољшању својих процеса како би се осигурала максимална стручност, транспарентност и ефикасност у свим фазама спровођења иновационих програма. Фонд је током 2020. године учествовао на форумима и експертским сесијама, који су редовно одржавани путем платформе за одржавање виртуалних састанака.

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана

Програм за развој предузећа и иновације Западног Балкана је регионална иницијатива за стварање платформе финансијске подршке иновативним МСП са високотехнолошким потенцијалом, чије је финансирање одобрено у децембру 2011. године кроз Инвестициони оквир Западног Балкана. Мала и средња предузећа, кроз ову платформу, могу да приступе финансирању кроз три комплементарна механизма финансијске подршке: Фонд за иновативна предузећа, Фонд за развој предузећа, кредитна линија за гарантовање кредитирања. Осим тога, кроз овај програм обезбеђена је и техничка подршка која има за циљ да унапреди регулаторни оквир од значаја за иновативна МСП са високим потенцијалом раста, кроз подршку земљама учесницама овог програма при спровођењу приоритетних реформи. Кроз координирану примену комплементарних компоненти, циљ целокупног програма је да подстакне и убрза развој здравог сектора ризичног капитала у региону и донесе значајне инвестиције у предузећа у Србији.

Влада Републике Србије¹⁴ је овластила Фонд да у име Републике Србије предузима активности и потписује документа која уређују образовање и функционисање Фонда за иновативна предузећа (у даљем тексту: *ENIF*) и програма у целини, као и да приступи поступку уговарања и имплементирања активности овог програма. Уговор о упису капитала у вези са Фондом за иновативна предузећа к.д. *ENIF* између Фонда, као овлашћеног представика Републике Србије, и менаџмента *ENIF*-а потписан је у јуну

¹⁴ Закључак Владе Републике Србије 05 Број: 401-3379/2017-1 од 20. априла 2017. године.

2017. године. Фонд је предузео активности у складу са правилима пословања овог фонда ризичног капитала и инвестиционом шемом о механизмима улагања, пре свега кроз укључивање у активности фонда *ENIF* и кроз спровођење активности промоције и представљања иницијатива у оквиру целог програма. Укупна контрибуција Републике Србије у овом програму износи 1.328.000 евра. У 2020. години уплаћено је 15.118.270,76 динара, што је у складу са обавезама преузетим Уговором о упису капитала.

До краја 2020. године, кроз Фонд за иновативна предузећа подржано је 14 српских предузећа, са укупно 15,1 милион евра¹⁵.

Промотивне активности

У 2020. години, Фонд је наставио да промовише своје програме, као и остварене резултате кроз представљање финансираних пројеката предузећа и НИО. Промотивне активности су организоване у складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом изазваном корона вирусом и прописаним ванредним мерама од стране Владе Републике Србије.

Са циљем да се свим заинтересованим представе услови и детаљи за подношење пријава, током трајања јавних позива Фонда је организовао *online* радионице. Такође, кроз саопштења за медије, затим објавама на друштвеним мрежама, Фонд је континуирано информисао ширу јавност о новим јавним позивима за програме финансирања и оствареним резултатима.

Према подацима агенције за праћење медија, Фонд је у 2020. години био је тема у више од 1.400 медијских извештаја. Највише објављених извештаја је на интернет страницама, односно више од 1.200 објава, затим у штампаним медијима (122) и на телевизијама (98). Међу интернет страницама по броју објава предњаче *rts.rs*, *rtv.rs*, *ekapija.com* и *blic.rs*, од телевизија се издваја Радио телевизија Србије, Радио телевизија Војводина, *Happy TV*, а међу штампом Блиц, Вечерње новости, Политика, Народне новине Ниш и Дневник.

Током 2020. године Фонд је учествовао на више од 15 *online* манифестација (панел дискусије, радионице, *online* сајмови, конференције). Међу најзначајнијим су:

- панел *Smart Specialization Strategy 4S: Made in Smart and Creative Serbia?* у оквиру Копаоник бизнис форума;
- панелу „Интелектуална својина: Изазови дигиталног доба – перспектива Србије (у организацији Завода за интелектуалну својину поводом обележавања 100 година постојања);
- панел дискусија „Наука у служби привреде“ у оквиру међународног Пољопривредног сајма у Новом Саду (у организацији Развојне агенције Војводине);
- догађај „НТП Ниш као алат регионалног развоја“ у организацији Научно технолошког парка Ниш у сарадњи са Привредном комором Србије и Регионалном развојном агенцијом ЈУГ;
- учешће на Међународном сајму иновација и предузетништва „Сарајево 2020“.

¹⁵ Преглед подржаних предузећа доступан је на линку: <https://sc-ventures.com/portfolio-with-categories/>

Фонд има профиле на друштвеним мрежама *Facebook*, *Twitter* и *LinkedIn*. Укупан број пратиоца на крају 2020. године на друштвеним мрежама је више од 5.500 и то на *Facebook* 2.491 (повећање у односу на претходну годину од 34,6%), *Twitter* 792 (повећање у односу на претходну годину од 23,2%), и *LinkedIn* 2.227 пратиоца (повећање у односу на претходну годину од 187%).

Издвојене су најпраћеније објаве у 2020. години на друштвеним мрежама.

Fond za inovacionu delatnost
2,227 Followers
8mo • Edited •

Rešenja koja smo finansirali u okviru poziva za suzbijanje efekata pandemije Covid-19 danas smo predstavili delegaciji Vlade Republike Srbije:

- * termalni pulit za beskontaktno merenje temperature i dezinfekciju ruku korisika (Holo systems)
- * automatski uređaji za respiraciju pozitivnim pritiskom (SmartResearch)
- * paleta proizvoda za dezinfekciju prostorija i predmeta korišćenjem ultrajubičastog zračenja (Metaling d.o.o.)
- * višekratna zaštitna odela (Advertout)

Da podsetimo, Fond je sa 53 miliona dinara podizaо 12 inovativna rešenja čiji je cilj suzbijanje efekata pandemije izazvane korona virusom.

See translation

70 • 1 comment

Fond za inovacionu delatnost
@SrbInnov

Fond za inovacionu delatnost nudi finansijsku podršku za inovativne projekte namenjene rešavanju problema izazvanim pandemijom Covid-19! Prijave putem linka. inovacionifond.rs/info/javni-poz...

covid19.rs

1:39 PM - Mar 17, 2020 - Twitter Web App

8 Retweets 2 Quote Tweets 15 Likes

Fond za inovacionu delatnost
Posted by 15 Jun •

Objavljen javni poziv za Program ranog razvoja i Program sufinansiranja inovacija! **Fond za inovacionu delatnost** poziva sva preduzeća sa inovativnim rešenjima da se prijave!
<http://www.inovacionifond.rs/info/nova-prilika-za-inovativna-preduzeća>

19 9 shares

Like Comment Share

4.775 people reached

Boost Post

Најзначајнији медијски догађај у 2020. години је представљање иновативних решења који су подржани кроз јавни позив за сузбијање ефеката пандемије *COVID-19* (мај 2020. године). Овом приликом, председници Владе Републике Србије, Ани Брнабић, министару просвете, Младену Шарчевићу и министару без портфеља, задуженом за иновације и технолошки развој, Ненату Поповићу представљени су иновативни производи предузећа *Corten Art* из Шапца - дезинфекциони тунел, *Holo Systems* из Ниша - термални пулт за бесконтактно мерење температуре и дезинфекцију руку, *SmartResearch* из Београда - аутоматски уређај за респирацију позитивним притиском, *Metaling* из Београда - палета производа за дезинфекцију просторија и предмета коришћењем ултраљубичастог зрачења и *Advertout* - виšekratna заштитна одела.

4. ПРОЈЕКТИ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

У складу са Законом о иновационој делатности, рад Фонда се финансира и из средстава остварених на основу међународне билатералне и мултилатералне сарадње. У настаку је преглед пројеката (хронолошки) по основу којих се финансирају Фондови програми.

Табела 27: Преглед реализованих и актуелних пројеката Фонда

Пројекти	Време реализације	Извор финансирања	Укупан буџет пројекта (у мил. ЕУР)	Буџет намењен Фонду (у мил. ЕУР)
Пројекат подршке иновацијама	2011-2016	ИПА 2011	8,4	7,1
Стварање свеобухватног система за истраживање и развој	2016-2019	ИПА 2013	3,4	3,4
Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије	2015-2019	ИПА 2013	2,5	1,185
Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања	2018-2021	ИПА 2014	4,5	4,5
Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања	2016-2021	Зајам	89,5	22,4
Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва	2020-2024	Зајам	43	7
<i>Повећање иновационих капацитета и технолошке спремности малих и средњих предузећа - у фази уговарања</i>	2021-2025	ИПА 2018	20	20

Пројекат подршке иновацијама у Србији (енг. *Innovation Serbia Project*) реализован је у периоду од 2011. до 2016. године и финансирао се из средстава Инструмента претприступне помоћи ЕУ за 2011. годину у укупној вредности од 8,4 милиона евра. Пројектом је администрирала Светска банка. Циљеви Пројекта обухватали су подстицање иновативног предузетништва кроз успостављање и унапређење институционалне инфраструктуре за подршку иновацијама у Србији и подизање свести о улози технолошког развоја и иновација у привреди. Кроз Пројекат су покренута два пилот-програма: Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација, с примарним циљем обезбеђења кључног финансирања за развој пројеката током фазе истраживања и развоја. Следећи међународне примере најбоље праксе, ови програми су осмишљени као делотворни механизми обезбеђења финансијске подршке за пројекте са великим тржишним потенцијалом и јачање капацитета иновативних предузећа. Овај пројекат представља први усаглашени напор Владе Србије, Европске уније и Светске банке за развој програма посвећених подстицању развоја иновација у Србији и олакшању стварања институција у Србији и стварању институционалне инфраструктуре кључне за иновациони екосистем земље.

Надовезујући се на успехе Пројекта подршке иновацијама у Србији, Фонд је у партнерству са МПНТР, у периоду од 2015. до 2019, спроводио Пројекат подршке истраживању, иновацијама и трансферу технологије (енг. *Serbia Research, Innovation and Technology Transfer Project*). Пројекат је финансиран из ИПА средстава за 2013. годину укупне вредности од 2,5 милиона евра, од чега је 1,185 милиона евра било намењено Фонду. Циљ Пројекта је био подстицање сарадње између академског и приватног

сектора у сврху комерцијализације истраживања и промовисања трансфера технологије. У оквиру овог пројекта, осмишљен је и реализован Програм трансфера технологије чији циљ је да подстакне трансфер технологије кроз постојеће локалне канцеларије при универзитетима и другим научно-истраживачким организацијама у Србији и омогући комерцијализацију истраживања. У оквиру истог пројекта, уз техничку помоћ Светке банке, дизајниран је и Програм сарадње науке и привреде, са циљем да се најбољи потенцијал приватног сектора и истраживачког сектора удружи у спровођењу активности које ће испитати истраживачке и технолошке могућности и створити јасне изгледе за комерцијалну употребу и експлоатацију. Реализација првог јавног позива за Програм сарадње науке и привреде је финансирана у оквиру пројекта Стварање свеобухватног система за истраживање и развој (енг. *Creating a Comprehensive R&D Collaboration*) за који су средства у износу од 3,4 милиона евра обезбеђена ИПА средстава за 2013. годину (2,4 милиона евра из Европске уније и један милион евра из буџета Републике Србије, преко раздела МПНТР). Пројекат је реализован у периоду од 2016. до 2019. године.

Светска банка и Република Србија уговориле су зајам за реализацију Пројекта за унапређење конкурентности и запошљавања (енг. *Serbia Competitiveness and Jobs Project*) у износу од 89,5 милиона евра, који се спроводи од краја марта 2016. године до 30. јуна 2019. године, односно након реструктурирања до 30. јуна 2021. године. Споразум о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) потписан је 7. октобра 2015. године у Лими, а ратификован у Народној скупштини Републике Србије 29. децембра 2015. године - Законом о потврђивању Споразума о зајму („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 24/15-4). Споразум о зајму је реструктуриран у 2018. години и то Закључком Владе Републике Србије од 30. јула 2018. године (05 број 48-6875/2018) о изменама и допунама Споразума о зајму са изменама и допунама показатеља за оцену и праћење резултата и продужетком трајања Споразума о зајму до 30. јуна 2021. године. Пројекат има за циљ побољшање ефикасности и координацију одабраних јавних програма ради ублажавања ограничења за конкурентност и стварање радних места, укључујући улагања и промоцију извоза, иновација, активне мере запошљавања, посредовање на тржишту рада. Фокус је на делатностима које су идентификоване као кључни покретачи конкурентности привреде и стварања радних места, а међу њима истакнуто место припада иновационим делатностима. У том смислу, једна од компоненти (Подршка иновативности привреде) се односи на пословање и програме Фонда и предвиђа годишњи минимални опредељен буџет за финансирање оперативног рада Фонда и програме Фонда: најмање 0,72 милиона евра за оперативни рад и најмање 3,6, односно 4 милиона евра након реструктурирања 2018. године за програме Фонда. Осим за 2016. годину када средства нису опредељена у складу са пројектно дефинисаним износима, од 2017. године годишњи опредељени буџет је усклађен са пројектиним захтевима, при чему се из године у годину опредељују знатно већа средства од пројектованих.

Развој нових производа и услуга од стране МСП кроз комерцијализацију истраживања (енг. *New products and services developed through research commercialization in the SMEs*) назив је пројекта који се финансира из средстава ИПА за 2014. годину и суфинансира из буџетских средстава Републике Србије са раздела МПНТР. Укупна вредност пројекта износи 4,5 милиона евра (2,5 милиона евра из средстава Европске

уније и 2 милиона евра из буџета Републике Србије) и реализује се у периоду од децембра 2018. године до децембра 2021. године. Кроз овај пројекат средства су обезбеђена за реализацију Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација. Пројекат се реализује по основу Уговора о Директном гранту који је потписан 31. маја 2018. године између Фонда и Министарства финансија (Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније), а постао ефективан 1. децембра 2018. године.

Споразумом о зајму између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) регулисана је имплементација Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва (енг. *Serbia Accelerating Innovation and Growth Entrepreneurship*). Споразум је ратификован у Народној скупштини Републике Србије 24. децембра 2019. године (Службени гласник РС – Међународни уговори, број 3/2020). Допунским уговором, потписаним 15. маја 2020. године, који је закључен између Републике Србије (Министарство финансија) и Фонда за иновациону делатност, Фонду је поверено спровођење друге компоненте овог пројекта. Укупна вредност пројекта износи 43 милиона евра, од чега је 7 милиона евра опредељено за реализацију друге компоненте. Пројекат је структуриран кроз спровођење активности подељених у три основне компоненте, а Фонд ће бити надлежан за имплементацију друге компоненте - акцелерација пословања, чији је циљ повећање потенцијала за раст предузећа и намењена је предузећима у раној фази и онима у фази раста.

5. ПРАВНО-ФИНАНСИЈСКИ АСПЕКТИ ПОСЛОВАЊЕ ФОНДА ЗА ИНОВАЦИОНУ ДЕЛАТНОСТ

5.1. Финансијски аспект пословања

Финансијска средства Фонда у 2020. години обезбеђена су у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину („Службени гласник РС”, бр. 84/19), са раздела 26 – Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Програм 0201, Функција 140 – Основно истраживање, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, програмска активност 0005 – Подршка раду Фонду за иновациону делатност.

На основу Закона о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат за унапређење конкурентности и запошљавања) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој којим је ратификован међународни Споразум о зајму закључен дана 7. октобра 2015. године у Лими, као и реструктурираним Споразумом о зајму од 30. јула 2018. године (Закључак Владе Републике Србије 05 број 48-6875/2018), финансијска средства обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину кроз категорију буџетске субвенције, у складу са којим је Влада РС дана 30. јануара 2020. године донела Закључак о усвајању Програма распореда и коришћења средстава за субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама за 2020. годину (Закључак 05 Број: 401-422/2020). На основу усвојеног Програма и Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину, МПНТР и Фонд су 04.02.2020. године закључили Уговор о начину коришћења, динамици исплате и контроли наменског трошења средстава буџетске субвенције одобрене Фонду за иновациону делатност за оперативни буџет у 2020. години и у вези са извршењем преузетих међународних обавеза, евиденциони број: 451-02-175/2020-16/3, као и Анекс Финансијског уговора, евиденциони број: 451-03-1250/2020-16 дана 18.05.2020. године.

На основу потписаног уговора, а ради поступања у складу са Законом о потврђивању Споразума о зајму, Министарство је у 2020. години Фонду у целости уплатило износе намењене оперативном буџету и програмима финансирања које имплементира Фонд, у износу од укупно 1.160.000.000,00 динара и то:

- за оперативни буџет Фонда за иновациону делатност 115.000.000,00 динара;
- за Програме финансирања иновационе делатности које имплементира Фонд за иновациону делатност 1.013.200.000,00 динара;
- за контрибуцију Републике Србије за учешће у Програму за развој предузећа и иновације Западног Балкана 31.800.000,00 динара, у складу са обавезама преузетим Уговором о упису капитала у вези са Фондом за иновативна предузећа (ЕНИФ).

Фонд је примљена буџетска средства трошио у складу са пројекцијама, законом и за утврђене намене, у складу са начелом рационализације, као и ефикасног и економичног планирања, а према наменама дефинисаним Програмом рада Фонда за 2020. годину, који је Управни одбор Фонда усвојио 25.12.2019. године, а на које је МПНТР дало сагласност, као и Споразумом о зајму.

Од укупног уплаћеног износа од 1.160.000.000,00 динара, Фонд је у 2020. години реализовао укупно 845.435.026,02 динара. Укупан износ трошкова састоји се од:

- трошкова оперативног пословања у износу од 88.025.199,37 динара;

- повраћаја 50% добити по завршном рачуну за 2019. годину у износу од 3.181.914,89 динара;
- повраћаја неутрошених буџетских средстава из 2019. године у буџет Републике Србије у износу од 15.699.433,92 динара;
- трошкова за програме финансирања иновационе делатности које имплементира Фонд за иновациону делатност – Програм раног развоја и Програм суфинансирања иновација и друге програме финансирања од 670.997.297,47 динара;
- трошкова за контрибуцију Републике Србије за учешће у Програму за развој предузећа и иновације Западног Балкана (ЕНИФ) у износу од 15.118.270,76 динара;
- за финансирање иновативних решења за сузбијање ефеката пандемије *Covid -19* (коронавирус) у укупном износу од 52.412.909,61 динара.

Након успешне комерцијализације технологије, приход настао од продаје производа/услуге и будућих производа/услуга заснованих на технологији развијеној у оквиру пројекта које финансира Фонд, постаје основа за *royalty* плаћања као надокнада за финансирање кроз Програм суфинансирања иновација Фонда. По основу *royalty* компоненте у оквиру Програма суфинансирања иновација, у 2020. години, 5 предузећа су уплатила укупан износ од 6.045.118,48 динара.

Споразумом о зајму између Републике Србије (Министарство финансија) и Међународне банке за обнову и развој (Светска банка) за Пројекат акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва регулисана је имплементација овог пројекта. Споразум је ратификован у Народној скупштини Републике Србије 24. децембра 2019. године („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 3/2020). Допунским уговором, потписаним 15. маја 2020. године, који је закључен између Републике Србије (Министарство финансија) и Фонда за иновациону делатност, Фонду је поверено спровођење друге компоненте овог пројекта. Укупна вредност пројекта износи 43 милиона евра, од чега је 7 милиона евра опредељено за реализацију друге компоненте. У току 2020. године Фонд за иновациону делатност примио је износ прве транше, односно 749.887 евра. Од укупно уплаћеног износа, у току 2020. године Фонд није имао трошкове.

Иако није обвезник ревизије у складу са законом, као и за сваку претходну годину оперативног пословања, Фонд је и Финансијским планом за 2020. годину предвидео услуге рачуноводствене ревизије. Као екстерни ревизор Фонда за 2020. годину ангажована је ревизорска кућа Grant Thornton д.о.о. Београд, која је изабрана у поступку набавке спроведене у складу са законом и актима Фонда. Ревизија биланса стања и биланса успеха, са стањем на дан 31. децембар 2020. године планирана је за март/април 2021. године, а коначно мишљење ревизорске куће *Grant Thornton revizit* д.о.о Београд очекује се до 31. маја 2021. године.

5.2. Набавке

Фонд је у 2020. години спроводио набавке чија укупна нето вредност износи 11,8 милиона динара, од чега су набавке чија је процењена вредност била испод доње границе одређене Законом о јавним набавкама (у даљем тексту: ЗЈН или закон), спроведене су у складу са интерним актима и процедурама, а једна набавка финансирана је из пројекта у

складу са правилима утврђеним од стране међународних организација, како је приказано у Табели 28.

Табела 28: Преглед реализованих набавки у 2020. години

Процедура набавке	Нето вредност набавке
Интерна процедура (до 30.6. < 0,5 мил, од 1.7. < 1 мил)	11.508.599,43 РСД
Набавке по процедури међународних организација (изузети из чл. 11, тач. 1. ЗЈН 91/19)	2.500,00 ЕУР

Јавне набавке

План јавних набавки за 2020. годину усвојен је 10. марта 2020. године, међутим услед епидемиолошке ситуације, утврђено је да није потребно да се планиране јавне набавке спроведу у планираном обиму, те је 3. јула 2020. године овај план стављен ван снаге.

Набавке изузете од примене ЗЈН

У 2020. години, Фонд је спроводио набавке на које се не примењује закон, у складу са основама за изузеће од примене закона. Набавке чија је вредност испод прага одређим законом споведене су у складу са принципима и начелима закона на начин примерен околностима конкретне набавке и интерним актима и процедурама Фонда.

Табела 29: Преглед набавки испод прага

Предмет набавке	Број уговора/фактура	Вредност без ПДВ	Вредност са ПДВ
Набавка добара	29	1.330.973,51 РСД	1.595.967,83 РСД
Набавка услуга	59	10.177.625,92 РСД	11.553.555,73 РСД

Фонд је спровео једну набавку за саветника за обуку из области предузетништва у складу са правилима утврђеним од стране међународних организација и међународних финансијских институција, и то набавку у складу са Практичним водичем за уговорне поступке за екстерне активности Европске комисије¹⁶.

5.3. Правни аспект пословања Фонда

У 2020. години усвојени су правилници, приручници и упутства из надлежности Фонда који су од значаја за законито и ефикасно функционисање, а у циљу унапређења и побољшања интерних процедура и процеса Фонда.

¹⁶ енг. *Practical Guide to Contract Procedures for EU External Actions*, http://ec.europa.eu/europeaid/prag/?header_description=DEVCO+Prag+to+financial+and+contractual+procedures+applicable+to+external+actions+financed+from+the+general+budget+of+the+EU+and+from+the+11th+EDF&header_keywords=ePrag%2C+europa.

Табела 30: Усвојени правилници, акти и процедуре у 2020. години

Назив документа	Поступак усвајања	Датум усвајања/ давања сагласности	Надлежни орган
Упутство за спровођење надзора над финансираним пројектима из ИПА 2014 у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација (<i>Monitoring Guidelines for Mini Grants Program and Matching Grants Program, Version 1.0.</i>), број 1223 од 13.02.2020. године	Усвојен одлуком директора од 13.02.2020. године	13.02.2020. – датум давања сагласности	Директор
Упутство за Кориснике гранта из ИПА 2014 у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација (<i>Implementation Manual, Version 2.0.</i>), број 1224 од 13.02.2020. године	Усвојен одлуком директора од 13.02.2020. године	13.02.2020. – датум давања сагласности	Директор
Упутство за припрему документације за потписивање уговора о финансирању Програм раног развоја, Програм суфинансирања иновација и Програм сарадње науке и привреде број 841 од 12.05.2020. године	Усвојено од стране директора Фонда дана 12.05.2020. године	12.05.2020.године	Директор
Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Фонду за иновациону делатност број од 01.06.2020. годину	Усвојен одлуком директора од 01.06.2020. године	22.06.2020. – датум давања сагласности МПНТР	Директор и МПНТР
Упутство за Кориснике гранта у оквиру Програма раног развоја и Програма суфинансирања иновација (<i>Implementation Manual, Version 1.0.</i>), број 1470 од 11.06.2020. године	Усвојен одлуком директора од 11.06.2020. године	11.06.2020. – датум давања сагласности	Директор
Измене и допуне Акта о процени ризика Број 996 од 10.07.2020. године	Усвојен одлуком директора од 07.07.2020. године	07.07.2020. – датум давања сагласности	Директор
Приручник за праћење финансираних пројекта у оквиру Програма раног развоја, Програма суфинансирања иновација и Програма сарадње науке и привреде (<i>Monitoring manual for Mini Grants Program, Matching Grants Program, Collaborative Grant Scheme Program, Version 3.1.</i>), број 30 од 10.08.2020. године	Усвојен одлуком директора од 10.08.2020. године	10.08.2020. – датум усвајања	Директор
Акт о процени ризика у заштити лица, имовине и пословања број 1079 од 03.09.2020.године	Усвојено од стране директора Фонда дана 03.09.2020. године	03.09.2020.године	Директор

У складу са чланом 15. став 1. тачка 10) Статута Фонда за иновациону делатност који је донео Управни одбор Фонда за иновациону делатност на седници одржаној дана 28. фебруара 2011. године, а на који је Влада Републике Србије дала сагласност својим решењем 05 број 110-3008/2011 од 21. априла 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 29/11) са изменама које је Управни одбор Фонда усвојио на седници одржаној 30. октобра 2013. године, а на које је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 110-7709/2014 од 18. јула 2014. године, Управни одбор Фонда за иновациону делатност је усвојио Извештај о остваривању Програма рада за 2020. годину, дана 26. јануара 2021. године.

УПРАВНИ ОДБОР
ПРЕДСЕДНИК

Проф. др Дејан Илић